

geval de vakantiewoning “vrij” van het eventuele huurrecht van de echtgenote vervreemden. Zie: HR 13 mei 1988, NJ 1988/748 (*Banque de Suez/Bijkerk q.q.*) en HR 22 april 2005, «JOR» 2005/282, m.nt. NEDF (*Reuser q.q./Postbank*). Vgl. Hugenholz/Heemskerk, *Hoofdlijnen van Nederlands burgerlijk procesrecht*, Dordrecht 2015, p. 325.

3. In het hiervoor afgedrukte arrest bekrachtigt het hof een vonnis van de voorzieningenrechter, waarin deze de echtgenote tot ontruiming van de vakantiewoning had veroordeeld. In appel komt onder andere de vraag aan de orde of sprake is van huur van woonruimte. Deze vraag is relevant omdat art. 505 lid 2 Rv bepaalt: “Een (...) verhuuring (...), tot stand gekomen na de inschrijving van het proces-verbaal, kan niet tegen de beslaglegger worden ingeroepen. Dit geldt niet voor verhuur van woonruimte (...), tenzij de verhuuring plaatsvond na de bekendmaking bedoeld in art. 516 Rv of huurder wist dat de beslaglegger door de verhuuring in zijn verhaalsmogelijkheden zou worden benadeeld”. Het hof overweegt in r.o. 3.2.5 onder andere: “(...) dat een redelijke wetsuitleg inhoudt dat de in art. 505 lid 2 Rv vervatte uitzondering voor de verhuur van woonruimte slechts bescherming beoogt te bieden aan de huurder die – naar de bedoeling van de partijen ten tijde van het sluiten van de huurovereenkomst – in het gehuurde zijn hoofdverblijf heeft en wiens woonrecht derhalve met de overeenkomst (en het kunnen inroepen daarvan tegen een beslaglegger) is gemoeid”. Art. 7:233 BW definieert het begrip “woonruimte”. Art. 7:232 lid 2 BW bepaalt dat afdeling 7.4.5 (waarvan art. 7:232 en 7:233 BW deel uitmaken) niet van toepassing is op “huur welke een gebruik van woonruimte betreft dat naar zijn aard slechts van korte duur is”. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval, kan de huur van een vakantiewoning al dan niet naar zijn aard van korte duur zijn. Het hof heeft wat mij betreft goed omschreven op welke wijze moet worden vastgesteld of de echtgenote zich tegenover SNS al dan niet op huurbescherming kan beroepen. Zie: HR 14 oktober 1988, NJ 1989/77 (*Geenhuisen/Raspe*) en HR 8 januari 1999, NJ 1999/495 (*Abbo/Renese*). Vgl. *Asser/Rossel & Heisterkamp 7-II* 2017/209.

4. Op grond van art. 505 lid 2 Rv kan de curator de vakantiewoning “vrij” van een eventueel huurrecht van de echtgenote vervreemden. Vgl.

Hugenholz/Heemskerk, a.w., p. 324. Art. 505 lid 2 Rv geeft de curator mijns inziens niet de bevoegdheid de echtgenote te dwingen de vakantiewoning te ontruimen. Vgl. Stein/Rueb, *Compendium van het burgerlijk procesrecht*, Deventer 2015, p. 478. Daarvoor had de curator wat mij betreft een beroep op het huurbeding dienen te doen. Zou een beroep door de curator op het huurbeding zijn gehonoreerd, dan had de voorzieningenrechter de echtgenote op grond van art. 264 lid 6 BW tot ontruiming hebben moeten veroordelen.

E. Loesberg,
senior rechter in de Rechtbank Oost-Brabant,
werkzaam als voorzieningenrechter

21

Rechtbank Midden-Nederland zp Lelystad
16 oktober 2018, zaaknr. NL17.10909,
ECLI:NL:RBMNE:2018:5048
(mr. Staal)
Noot mr. F. Ortiz Aldana

Faillissementspauliana. Verkoop voertuigen en inventaris met verrekening van koopsom met vordering op failliet in rekening-courant. Vernietiging op grond van art. 42 Fw van al-léén verrekening in rekening-courant is niet mogelijk.

[Fw art. 42, 51; BW art. 6:45]

Het beroep van de curator op vernietiging ex art. 42 Fw betreft niet de verkoopovereenkomsten zelf, maar uitsluitend de boekingen in rekening-courant. De vernietiging van de verkoopovereenkomsten zou in beginsel moeten leiden tot teruggave van de verkochte zaken op grond van art. 51 Fw. Dat is niet wat de curator wenst. Hij wil slechts de afgesproken koopsommen daarvoor, zoals die uit de verkoopfacturen blijken, (alsnog) in contanten ontvangen. Volgens de curator is de verkoop van de activa niet paulianeus. De boeking of verrekening van de koopsommen in rekening-courant is dat wel, omdat de crediteuren van failliet juist daardoor zijn benadeeld. Het beroep van de curator op de pauliana ex art. 42 Fw slaagt niet. Wat er ook zij van de stelling van de curator dat voldoening in rekening-courant tot een inbetalinggeving ex art. 6:45 BW leidt, de (enkele) verrekening van een

koopsom in rekening-courant zelf kan niet met een beroep op art. 42 Fw worden aangetast. Art. 42 Fw biedt de curator de mogelijkheid om ten behoeve van de boedel elke rechtshandeling die de schuldenaar vóór de faillietverklaring onverplicht heeft verricht en waarvan deze bij dit verrichten wist of behoorde te weten dat daarvan benadeling van de schuldeisers het gevolg zou zijn, door een buitengerechtelijke verklaring te vernietigen. Aan het vereiste van art. 42 Fw dat het moet gaan om een onverplichte rechtshandeling die de schuldenaar heeft verricht, is hier echter niet voldaan. De verrekening die de curator wenst aan te tasten, is geen rechtshandeling van de schuldenaar/gefalleerde maar van de schuldeiser. Niet gesteld of gebleken is dat gedaagden sub 1, 4 en 5 op andere gronden niet bevoegd zouden zijn tot verrekening met vorderingen die zij op failliet hadden.

Mr. M. Mos te Nieuwegein, in zijn hoedanigheid van curator in het faillissement van X BV, eiser,
advocaat: mr. P.Q. Winkens-Besems,
tegen
1. A BV,
2. B BV,
3. C,
en 2 andere rechtspersonen,
gedaagden,
advocaat: mr. E.A.M. Claassen.

(...; red.)

2. De feiten

2.1. [bedrijfsnaam 1] B.V. (hierna: [bedrijfsnaam 1]) is op 29 december 2006 opgericht. [gedaagde sub 4] is aandeelhouder en bestuurder van [bedrijfsnaam 1]. Tegelijk met de oprichting van [bedrijfsnaam 1] is de statutaire naam van [gedaagde sub 4] (die sinds haar oprichting in maart 2002 [bedrijfsnaam 1] B.V. was geheten) gewijzigd in [gedaagde sub 4]. [gedaagde sub 4] is ook aandeelhouder en bestuurder van (onder meer) [gedaagde sub 1] en [gedaagde sub 5]. [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] zijn bestuurders van [gedaagde sub 4].

2.2. [bedrijfsnaam 1] exploiteerde een cateringbedrijf, was fabrikant van maaltijden en runde een party- en thuisbezorgservice van maaltijden. Medio 2016 heeft [gedaagde sub 4] besloten om de activiteiten van [bedrijfsnaam 1] te beëindigen per 15 november 2016 en de vennootschap te liquideren.

2.3. In verband met de voorgenomen liquidatie heeft [gedaagde sub 4] het ertoe geleid dat alle haar bekende schuldeisers van [bedrijfsnaam 1] zijn betaald. Verder heeft [bedrijfsnaam 1] op of rond 28 november 2016 (motor)voertuigen en inventaris aan haar groepsvennootschappen verkocht. De koopsommen zijn niet in contanten aan [bedrijfsnaam 1] betaald, maar zijn verrekend met vorderingen die de groepsvennootschappen op [bedrijfsnaam 1] hadden. Een vordering van een voormalig werknemer van [bedrijfsnaam 1] is onbetaald gebleven.

2.4. [bedrijfsnaam 1] is op 10 januari 2017 op eigen aangifte in staat van faillissement verklaard met benoeming van de Curator tot curator.

3. Het geschil

3.1. De Curator vordert om bij vonnis, voor zoveel mogelijk uitvoerbaar bij voorraad, gedaagden hoofdelijk – des dat de één betalende, de ander zou zijn bevrijd – te veroordelen:

Ten aanzien van de faillissementspauliana's:

a. a) Voor recht te verklaren dat de Curator de mutaties in rekening-courant ten aanzien van de verkochte activa rechtsgeldig heeft vernietigd met een beroep op de faillissementspauliana ex artikel 42 Fw;

b) Voor recht te verklaren dat de Curator de creditering van de vordering van [bedrijfsnaam 1] op [gedaagde sub 5] rechtsgeldig heeft vernietigd met een beroep op de faillissementspauliana ex artikel 42 Fw;

en aldus:

c) [gedaagde sub 5] te veroordelen om aan de Curator te betalen, een bedrag van € 18.150,00 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 28 november 2016 tot aan de dag der algehele voldoening van voornoemd bedrag, althans een zodanig bedrag en een zodanige rente, als in goede justitie bepaald;

d) [gedaagde sub 4] te veroordelen om aan de Curator te betalen, een bedrag van € 22.385,00 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 28 november 2016 tot aan de dag der algehele voldoening van voornoemd bedrag, althans een zodanig bedrag en een zodanige rente, als in goede justitie bepaald;

e) [gedaagde sub 1] te veroordelen om aan de Curator te betalen, een bedrag van € 302,50 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf

28 november 2016 tot aan de dag der algehele voldoening van voornoemd bedrag, althans een zodanig bedrag en een zodanige rente, als in goede justitie bepaald:

Ten aanzien van de verrekening rekening-courantposities:

f) [gedaagde sub 5] te veroordelen om aan de Curator te betalen, een bedrag van € 137.221,45 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 30 november 2016 tot aan de dag der algehele voldoening van voornoemd bedrag, althans een zodanig bedrag en een zodanige rente, als in goede justitie bepaald:

g) [gedaagde sub 4] te veroordelen om aan de Curator te betalen, een bedrag van € 137.221,45 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 30 november 2016 tot aan de dag der algehele voldoening van voornoemd bedrag, althans een zodanig bedrag en een zodanige rente, als in goede justitie bepaald:

h) [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] te veroordelen om aan de Curator te betalen, een bedrag van € 137.221,45 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 30 november 2016 tot aan de dag der algehele voldoening van voornoemd bedrag, althans een zodanig bedrag en een zodanige rente, als in goede justitie bepaald:

Ten aanzien van de vordering ex. 2:9 jo. 2:248 BW i. i) [gedaagde sub 4] te veroordelen om aan de Curator te betalen, een bedrag van € 178.058,95 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 30 november 2016 tot aan de dag der algehele voldoening van voornoemd bedrag, althans een zodanig bedrag en een zodanige rente, als in goede justitie bepaald:

j) [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] te veroordelen om aan de Curator te betalen, een bedrag van € 178.058,95 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 30 november 2016 tot aan de dag der algehele voldoening van voornoemd bedrag, althans een zodanig bedrag en een zodanige rente, als in goede justitie bepaald:

Ten aanzien van de vordering ex. 6:162 BW

k) [gedaagde sub 4] te veroordelen om aan de Curator te betalen, een bedrag van € 178.058,95 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 30 november 2016 tot aan de dag der algehele voldoening van voornoemd bedrag, althans een zodanig bedrag en een zodanige rente, als in goede justitie bepaald:

l) [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] te veroordelen om aan de Curator te betalen, een bedrag van € 178.058,95 te vermeerderen met de wettelijke rente vanaf 30 november 2016 tot aan de dag der algehele voldoening van voornoemd bedrag, althans een zodanig bedrag en een zodanige rente, als in goede justitie bepaald:

Ten aanzien van alle vorderingen:

m) Gedaagden te veroordelen naar de kosten van het geding, te vermeerderen met de nakosten ten belope van € 133,00, een en ander te voldoen binnen 14 dagen na dagtekening van het vonnis, en – voor het geval voldoening van de (na)kosten niet binnen de gestelde termijn plaatsvindt – te vermeerderen met de wettelijke rente over de (na)kosten, te rekenen vanaf bedoelde termijn voor voldoening.

n) Gedaagden te veroordelen in de kosten van beslaglegging, tot op heden begroot op € 3.085,37 aan kosten gerechtsdeurwaarder en op € 1.854,00 aan vast recht (griffiegeld).

3.2. [gedaagde sub 2] c.s. voeren verweer.

3.3. Op de stellingen van partijen wordt hierna, voor zover van belang, nader ingegaan.

4. De beoordeling

Pauliana ten aanzien van mutaties (verrekening in rekening-courant verkochte activa)?

4.1. De Curator legt aan zijn vorderingen onder 3.1. sub (a) en sub (c) tot en met sub (e) het volgende ten grondslag. [bedrijfsnaam 1] heeft kort voor haar faillissement verschillende activa (voertuigen en inventaris) verkocht aan [gedaagde sub 5], [gedaagde sub 4] en [gedaagde sub 1]. Dat blijkt uit een viertal door de Curator overgelegde verkoopfacturen met datum 28 november 2016 (in totaal een koopsom van € 40.837,50). De door [gedaagde sub 5], [gedaagde sub 4] en [gedaagde sub 1] aan [bedrijfsnaam 1] verschuldigde koopsommen daarvoor zijn niet in contanten aan [bedrijfsnaam 1] betaald, maar zijn in rekening-courant geboekt en verrekend met openstaande vorderingen die deze groepsvennootschappen op [bedrijfsnaam 1] hadden. Die verrekening is paulianeus op grond van artikel 42 juncto 43 lid 1 sub 5 Faillissementswet (hierna: Fw). De voldoening van de koopsommen door verrekening in rekening-courant in plaats van met chartaal geld, is een inbetalinggeving ex artikel 6:45 Burgerlijk Wetboek (hierna: BW) en levert daarmee een onverplichte rechtshandeling op, aldus de Curator. Als gevolg van het feit dat voor de overgedra-

gen activa geen liquide middelen door [bedrijfsnaam 1] zijn ontvangen, zijn de schuldeisers van [bedrijfsnaam 1] benadeeld. Het vermoeden van wetenschap van benadeling volgt uit artikel 43 lid 1 sub 5 onder a en b Fw. [gedaagde sub 4] is bestuurder van [bedrijfsnaam 1] en [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] zijn de uiteindelijke bestuurders van [bedrijfsnaam 1], [gedaagde sub 4] en [gedaagde sub 1].

4.2. Tijdens de mondelinge behandeling is namens de Curator herhaald dat zijn beroep op vernietiging ex artikel 42 Fw niet de verkoopovereenkomsten zelf maar uitsluitend de boekingen in rekening-courant betreft. De vernietiging van de verkoopovereenkomsten zou in beginsel moeten leiden tot teruggave van de verkochte zaken op grond van artikel 51 Fw. Dat is niet wat de Curator wenst. Hij wil slechts de afgesproken koopsommen daarvoor, zoals die uit de verkoopfacturen blijken, (alsnog) in contanten ontvangen. Volgens de Curator is de verkoop van de activa niet paulianeus. De boeking of verrekening van de koopsommen in rekening-courant is dat wel, omdat de crediteuren van [bedrijfsnaam 1] juist daardoor zijn benadeeld.

4.3. Het beroep van de Curator op de pauliana ex artikel 42 Fw slaagt niet. Wat er ook zij van de stelling van de Curator dat voldoening in rekening-courant tot een inbetalinggeving ex artikel 6:45 BW leidt, de (enkele) verrekening van een koopsom in rekening-courant zelf kan niet met een beroep op artikel 42 Fw worden aangetast. Genoemd artikel 42 Fw biedt de curator de mogelijkheid om ten behoeve van de boedel elke rechtshandeling die de schuldenaar vóór de faillietverklaring onverplicht heeft verricht en waarvan deze bij dit verrichten wist of behoorde te weten dat daarvan benadeling van de schuldeisers het gevolg zou zijn, door een buitengerechtelijke verklaring te vernietigen. Aan het vereiste van artikel 42 Fw dat het moet gaan om een onverplichte rechtshandeling die de schuldenaar heeft verricht, is hier echter niet voldaan. De verrekening die de Curator wenst aan te tasten, is geen rechtshandeling van de schuldenaar/gefaillieerde maar van de schuldeiser. Niet gesteld of gebleken is dat [gedaagde sub 5], [gedaagde sub 4] en [gedaagde sub 1] op andere gronden niet bevoegd zouden zijn tot verrekening met vorderingen zij op [bedrijfsnaam 1] hadden. Het voorgaande betekent dat de hierboven onder 3.1. sub (a) gevor-

derde verklaring voor recht en de onder 3.1. sub (c) tot en met sub (e) gevorderde veroordelingen tot betaling worden afgewezen.

Aansprakelijkheid (in)direct bestuurders ten aanzien van verkochte activa?

4.4. Aan zijn vorderingen onder 3.1. sub (i) tot en met sub (l) legt de Curator (onder meer) het volgende ten grondslag. [gedaagde sub 4], [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] zijn voor de in de verkoopfacturen genoemde koopsommen hoofdelijk aansprakelijk op grond van onbehoorlijk bestuur in de zin van de artikelen 2:9 juncto 2:11 en 2:248 BW en op grond van onrechtmatige daad (artikel 6:162 BW). Zij zijn degenen die uiteindelijk zijn overgegaan tot de verkoop van activa van een te failleren vennootschap aan groepsvennootschappen die vorderingen in rekening-courant hebben op de aanstaande failliet waarmee de koopprijs is verrekend. Daardoor is activa verdwenen zonder dat daarvoor liquide middelen naar [bedrijfsnaam 1] zijn teruggevloeid ten behoeve van haar crediteuren, waardoor die crediteuren zijn benadeeld en de groepsvennootschappen zijn bevoordeeld. Dit gebeurde nadat de beslissing was genomen om de onderneming van [bedrijfsnaam 1] per 11 november 2016 te staken. Een redelijk denkend bestuurder zou niet zo gehandeld hebben. Hiervan kan aan [gedaagde sub 4], [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] bovendien een voldoende ernstig verwijt worden gemaakt, zodat zij ook onrechtmatig hebben gehandeld, aldus de Curator.

4.5. Ook deze vorderingen slagen niet. Waar de Curator uitdrukkelijk heeft verklaard (zie 4.2.) de verkoopovereenkomsten zelf niet te willen aantasten, en ook heeft gesteld dat de afgesproken koopsommen reël zijn te noemen, ziet de rechtbank zonder nadere toelichting, die ontbreekt, niet in hoe [gedaagde sub 4], [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] als (in)direct bestuurders van [bedrijfsnaam 1] aansprakelijk kunnen worden gehouden tot betaling van schadevergoeding (ter hoogte van de koopsommen) op grond van onbehoorlijk bestuur of onrechtmatige daad voor rechtshandelingen (de verrekening) die niet door [bedrijfsnaam 1] maar door haar groepsvennootschappen worden verricht en die niet kunnen worden aangetast op grond van de pauliana. Welk ernstig persoonlijk verwijt hen zou treffen daarvoor, heeft de Curator onbesproken gelaten.

4.6. Zou de Curator bij deze vorderingen wel mede het oog op de verkoop zelf hebben gehad, dan helpt hem dit ook niet. In de eerste plaats is niet komen vast te staan dat de op de verkoopfacturen genoemde voertuigen eigendom waren van [bedrijfsnaam 1]. Volgens [gedaagde sub 4], [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] was [gedaagde sub 4] eigenaar van die voertuigen. Ter onderbouwing daarvan hebben zij verschillende documenten overgelegd, zoals aankoopbewijzen van de betreffende voertuigen die dateren van ver voor de oprichting van [bedrijfsnaam 1], overzichten van het RDW (Dienst Wegverkeer) en de RDW kentekenbewijzen van deze voertuigen. Uit die bewijsstukken blijkt dat de voertuigen in de meeste gevallen al ruim voor de op de verkoopfacturen vermelde datum van 28 november 2016 (vaak meer dan een jaar daarvoor) op naam van [gedaagde sub 4] stonden. Hoewel de tenaamstelling op een kentekenbewijs geen sluitend bewijs van eigendom oplevert, heeft de Curator daar tegenover niets gesteld waaruit zou kunnen worden afgeleid dat de voertuigen desondanks (voor of op 28 november 2016) als eigendom van [bedrijfsnaam 1] moesten worden beschouwd. De enkele (herhaalde) verwijzing door de Curator naar de verkoopfacturen van 28 november 2016, is in het licht van de gemotiveerde betwisting door [gedaagde sub 4], [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] onvoldoende. Aan bewijsoverlevering op dit punt door de Curator komt de rechtbank dan ook niet toe.

4.7. [gedaagde sub 4], [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] hebben erkend dat de inventaris die eind november 2016 voor € 302,50 is verkocht en geleverd aan [gedaagde sub 1] eigendom was van [bedrijfsnaam 1]. Naar het oordeel van de rechtbank kan echter niet zonder meer worden gezegd dat een redelijk denkend bestuurder deze verkoop, waarbij de koopprijs werd verrekend, achterwege zou hebben gelaten. De verkoop (en verrekening) vond plaats in het kader van een voorgenomen liquidatie van [bedrijfsnaam 1] en niet is komen vast te staan dat [gedaagde sub 4], [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] op dat moment al wisten of behoorden te weten dat een faillissement van [bedrijfsnaam 1] te verwachten was of dat crediteuren van [bedrijfsnaam 1] daardoor zouden worden benadeeld.

4.8. Indien de Curator met de gestelde paulianeuze rekening-courantboekingen mocht hebben gehandeld op de feitelijke mutaties in de boeken van [bedrijfsnaam 1], helpt hem dat evenmin. Die

mutaties zijn slechts administratieve handelingen die uiting geven aan de situatie die volgt op door derden verrichte verrekeningen. Niet valt in te zien welk recht of zorgvuldigheidsnorm [gedaagde sub 4], [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] door de enkele administratieve verwerking hebben geschonden. Daarover heeft de Curator niets gesteld.

Heeft [bedrijfsnaam 1] een vordering op [gedaagde sub 5] van € 137.221,45 en zijn (in)direct bestuurders hoofdelijk aansprakelijk voor dat bedrag?

4.9. De vorderingen onder 3.1. sub (b) en sub (f) tot en met sub (l) hebben (onder meer) betrekking op de creditering van een vordering van € 137.221,45 die [bedrijfsnaam 1] op [gedaagde sub 5] zou hebben. Het bestaan van die vordering blijkt volgens de Curator uit een door hem overgelegde pagina uit het grootboek genaamd [bedrijfsnaam 1] vof en met de vermelding “rc [gedaagde sub 5]”. Omdat de creditering volgens de Curator (citaat) “boekhoudkundig leidde tot een overdracht van die vordering van [bedrijfsnaam 1] aan [gedaagde sub 4]”, was daarvoor een cessie-akte verplicht. Nu deze akte ontbreekt, is de creditering nietig. Verder stelt de Curator dat de creditering vernietigbaar is op grond van de pauliana. De creditering heeft niet tot een opbrengst voor de gezamenlijke crediteuren van [bedrijfsnaam 1] geleid en vond plaats zonder dat daartoe enige rechtsplicht bestond zodat wetenschap van benadeling evident is. Ten slotte stelt de Curator dat er geen bevoegdheid tot verrekening was, gelet op het bepaalde in artikel 54 Fw. In dit verband voert hij aan dat op 30 november 2016 niet alleen de vordering van [bedrijfsnaam 1] op [gedaagde sub 5] van € 137.221,45 is gecrediteerd, maar gelijktijdig een bedrag van € 137.186,45 in de rekening-courant van [gedaagde sub 4] is gedebiteerd, gevolgd door overneming van de (citaat) “vorderingen c.q. schulden tussen groepsvennootschappen” als [gedaagde sub 1] en [gedaagde sub 2] privé. Hiertoe overlegt hij nog een drietal grootboekpagina's, met vermeldingen als “rc [gedaagde sub 4]” en “rc [gedaagde sub 1]”. De verschillende crediteringen en debiteringen leidden tot mutaties in de rekening-courant posities tussen [bedrijfsnaam 1] en haar groepsvennootschappen die (tot dan toe) vorderingen op [bedrijfsnaam 1] hadden. Eén en ander heeft er uiteindelijk toe geleid dat [bedrijfsnaam 1] niet langer een vordering op [gedaagde sub 5] had en een rekening-courantschuld aan [gedaagde sub 4] overhield van

€ 184.815,00, aldus de Curator. Volgens hem kwalificeert de creditering van de vordering van [bedrijfsnaam 1] op [gedaagde sub 5] bovendien als onbehoorlijk bestuur en als onrechtmatige daad. Nu [gedaagde sub 4] bestuurder was van [gedaagde sub 5] en [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] bestuurders waren van [gedaagde sub 4], zijn zij allen volgens de Curator hoofdelijk aansprakelijk voor het bedrag dat door de creditering aan [bedrijfsnaam 1] is onttrokken.

4.10. [gedaagde sub 2] c.s. hebben betwist dat [bedrijfsnaam 1] een vordering op [gedaagde sub 5] had. Ook betwisten zij dat met de gestelde creditering gelden aan [bedrijfsnaam 1] zijn onttrokken. Volgens [gedaagde sub 2] c.s. is sprake van een misverstand. Na enkele jaren van verlies heeft [bedrijfsnaam 1] eind augustus 2016 haar activiteiten feitelijk beëindigd. Zij beschikte toen ook niet of nauwelijks meer over liquide middelen. In de periode eind augustus tot en met eind november 2016 zijn door verschillende aan [bedrijfsnaam 1] gelieerde partijen ([gedaagde sub 2], [gedaagde sub 4], [gedaagde sub 1] en [bedrijfsnaam 2] B.V.) allerlei investeringen, stortingen en uitgaven gedaan ten behoeve van [gedaagde sub 5], een op 13 september 2016 nieuw opgerichte groepsvennootschap van [bedrijfsnaam 1]. Deze betalingen vonden plaats via de bankrekening die op naam van [gedaagde sub 4] (althans haar historische naam [bedrijfsnaam 1]) stond en die door alle groepsvennootschappen werd gebruikt. Normaliter dienden de bankmutaties administratief te worden geboekt ten gunste of ten laste van de vennootschap welke het betrof. De betalingen door [gedaagde sub 2], [gedaagde sub 4], [gedaagde sub 1] en een andere groepsvennootschap ([bedrijfsnaam 2] B.V.) ten gunste van [gedaagde sub 5] zijn in het grootboek echter abusievelijk geboekt in de rekening-courant tussen [bedrijfsnaam 1] en [gedaagde sub 5]. Om dit te herstellen heeft de boekhouder van [gedaagde sub 4] op 30 november 2016 een collectieve correctiepost opgenomen waarmee alle onjuiste boekingen in één keer werden hersteld. Hier is de Curator ook al eerder door [gedaagde sub 2] c.s. op gewezen. [gedaagde sub 2] c.s. hebben ter onderbouwing hiervan verschillende documenten overgelegd, waaronder bankafschriften waaruit stortingen door genoemde andere partijen dan [bedrijfsnaam 1] ten behoeve van [gedaagde sub 5] blijken. Deze stortingen komen in totaal neer op een bedrag van ongeveer € 136.000,00.

4.11. Gelet op deze gemotiveerde betwisting door [gedaagde sub 2] c.s., had het naar het oordeel van de rechtbank op de weg van de Curator gelegen om zijn stelling dat [bedrijfsnaam 1] eind november 2016 een vordering op [gedaagde sub 5] had van € 137.221,45 nader te onderbouwen. Dit geldt temeer nu onbetwist is gebleven dat [bedrijfsnaam 1] haar activiteiten feitelijk al sinds augustus 2016 (vóór de oprichting van [gedaagde sub 5]) had beëindigd en in die periode niet of nauwelijks meer over liquide middelen beschikte. Dat, in combinatie met het gegeven dat uit de overgelegde grootboekpagina lijkt te volgen dat [bedrijfsnaam 1] alleen al in de maand november 2016 een bedrag van ruim € 33.000,00 aan betalingen ten behoeve van [gedaagde sub 5] zou hebben verricht, maakt dat er minst genomen serieuze twijfel bestaat dat die grootboekpagina een juiste weergave is van enige vordering van [bedrijfsnaam 1] op [gedaagde sub 5]. Ook tijdens de mondelinge behandeling heeft de Curator de rechtbank niet kunnen uitleggen hoe de vordering van [bedrijfsnaam 1] op [gedaagde sub 5] is opgebouwd of tot stand gekomen. Er is slechts gesteld dat de Curator zich baseert op het saldobedrag op die grootboekpagina en niet gelooft wat [gedaagde sub 2] c.s. daar bij antwoord en tijdens de mondelinge behandeling tegenin hebben gebracht. Evenmin heeft de Curator kunnen toelichten hoe de door hem gewraakte cessie en/of verrekeningen precies zijn verlopen, als gevolg waarvan de vordering van [bedrijfsnaam 1] op [gedaagde sub 5] is gecrediteerd, althans tot nul is gereduceerd. Hij heeft zich beperkt tot een (herhaalde) verwijzing naar de vier grootboekpagina's, en heeft verklaard dat verschillende debiteringen en crediteringen die daaruit blijken in samenhang moeten worden beschouwd. Dat is onvoldoende. Zonder nadere toelichting, die ontbreekt, kan de rechtbank hieruit niet afleiden welke vorderingen of schulden al dan niet zijn overgenomen of verrekend en waarom dit paulianeus of in strijd met artikel 54 Fw zou zijn.

4.12. Nu de Curator heeft nagelaten zijn stellingen met betrekking tot de door hem gestelde vordering van [bedrijfsnaam 1] en de gewraakte creditering daarvan nader te onderbouwen, komt de rechtbank niet toe aan bewijslevering op deze punten. Dit leidt tot de slotsom dat de vordering tegen [gedaagde sub 5] om (alsnog) € 137.221,45 te betalen, als genoemd onder 3.1. sub (f), zal worden afgewezen. Nu de vordering van [bedrijfs-

naam 1] niet is komen vast te staan, kan evenmin worden geconcludeerd dat met de gewraakte creditering gelden aan [bedrijfsnaam 1] zijn onttrokken waarvan aan [gedaagde sub 4], [gedaagde sub 2] en [gedaagde sub 3] enig verwijt valt te maken. De vorderingen onder 3.1. sub (g) tot en met sub (l) volgen dan ook hetzelfde lot en worden afgewezen. Dit geldt ook voor de door de Curator onder 3.1. sub (m) en (n) gevorderde veroordelingen in de kosten van beslaglegging en andere kosten. Ook daarvoor ontbreekt een rechtsgrond.

4.13. De Curator zal als de in het ongelijk gestelde partij in de proceskosten worden veroordeeld. De kosten aan de zijde van [gedaagde sub 2] c.s. worden begroot op:
(...; red.)

4.14. De door [gedaagde sub 2] c.s. gevorderde veroordeling in de nakosten is in het kader van deze procedure slechts toewijsbaar voor zover deze kosten op dit moment reeds kunnen worden begroot. De nakosten zullen dan ook worden toegewezen op de wijze zoals in de beslissing vermeld.

5. De beslissing

De rechtbank

5.1. wijst de vorderingen af,

5.2. veroordeelt de Curator in de proceskosten
(...; red.).

NOOT

1. "Afspraak is afspraak" Bij een inbetalinggeving (art. 6:45 BW) wordt daarvan afgeweken, omdat de schuldenaar goederen overdraagt ter delging van een schuld, die in geld luidt. Een inbetalinggeving is in de praktijk vaak lastig te onderscheiden van een verkoop van activa gevolgd door verrekening van de koopsom. De onderhavige zaak illustreert dit mooi.

2. In het verleden hebben curatoren wel eens gepoogd een verrekening van een koopsom die volgde op een verkoop van goederen in het zicht van faillissement, aan te tasten met een beroep op art. 54 Fw. Dit artikel strekt ertoe verrekening uit te sluiten wanneer een schuldenaar of een schuldeiser van de boedel een vordering respectievelijk een schuld niet te goeder trouw van een derde overneemt om zichzelf in een verrekeningspositie te brengen. Vgl. HR 7 november 2003, «JOR» 2004/57, m.nt. NEDF (*Bouma c.s./Van der*

Heijden Projecten VI). De gedachte was dan dat met een ruime interpretatie van art. 54 Fw, een verkoop gevolgd door verrekening onder haar toepassingsbereik kon worden gebracht, omdat degene die voor de faillietverklaring een goed van de schuldenaar koopt, zichzelf ook niet te goeder trouw in een verrekeningspositie brengt. 3. Sinds het arrest van de Hoge Raad van 10 juli 2015, «JOR» 2015/282, m.nt. NEDF (*Wemaro/De Bok q.q.*) is dat niet meer mogelijk. De Hoge Raad besliste daarin dat art. 54 Fw niet zó ver kan worden opgerekt dat dit soort gevallen daaronder kunnen worden geschaard. Daarmee is een einde gekomen aan de in lagere rechtspraak al ruim twintig jaar geaccepteerde beroepen van curatoren die een verkoop gevolgd door verrekening met art. 54 Fw bestreden (zie de door Faber in zijn noot bij *Wemaro/De Bok q.q.* genoemde uitspraken). Volgens de Hoge Raad laat dit de mogelijkheid om een dergelijke transactie met art. 42 Fw en art. 6:162 BW te bestrijden, onverlet. In de onderhavige zaak heeft de curator zich primair beroepen op art. 42 Fw.

4. Cuisine Mondiale BV (hierna: "CM") exploiteerde een catering-/horecabedrijf. Uit de feiten blijkt dat het bestuur van CM en haar moeder-vennootschap medio 2016 hebben besloten om de activiteiten van CM te beëindigen per 15 november 2016 en de vennootschap vervolgens te liquideren. In dat kader heeft het bestuur ervoor gezorgd dat alle haar bekende schuldeisers van CM werden voldaan. Een vordering van een voormalig werknemer van CM is echter onbetaald gebleven. CM is vervolgens op 10 januari 2017 op eigen aangifte failliet verklaard.

5. In november 2016, één à twee maanden voor de faillietverklaring, heeft het bestuur ervoor gezorgd dat de volledige bedrijfsinventaris van CM werd verkocht en geleverd aan haar moeder-vennootschap en twee zuster-vennootschappen (hierna aangeduid als "gelieerde vennootschappen"). Deze gelieerde vennootschappen werden bestuurd door dezelfde twee natuurlijke personen. De koopsommen voor de overgedragen activa zijn verrekend met openstaande schulden van CM aan de gelieerde vennootschappen. De goederen lijken dus door CM te zijn verkocht en geleverd ter aflossing van haar rekening-courant-schulden aan de gelieerde vennootschappen.

6. De curator in kwestie heeft deze transactie bestreden met een beroep op de faillissements-pauliana en heeft de gelieerde vennootschappen en het bestuur in privé ook aansprakelijk gesteld op grond van art. 2:9 BW, 2:248 BW en 6:162 BW vanwege het verrichten van de in zijn ogen paulianeuze transactie (r.o. 3.1). In deze annotatie beperk ik mij tot de pauliana-aspecten van de uitspraak. De grondslag voor de aansprakelijkstelling van de bestuurders en indirect bestuurders borduurt namelijk voort op de vraag of de verrichte transactie paulianeus was.

7. De curator heeft de verrekening van de koopsommen in rekening-courant als paulianeus bestempeld. In r.o. 4.1, paraphraseert de rechtbank het standpunt van de curator ter zake als volgt: *“De voldoening van de koopsommen door verrekening in rekening-courant in plaats van met chartaal geld, is een inbetalinggeving ex artikel 6:45 Burgerlijk Wetboek (...) en levert daarmee een onverplichte rechtshandeling op, aldus de Curator.”* Als gevolg van het feit dat voor de overgedragen activa geen liquide middelen door CM zijn ontvangen, zijn de schuldeisers van CM benadeeld. Het vermoeden van wetenschap van benadeling volgt uit art. 43 lid 1 sub 5 onder a en b Fw, omdat de rechtshandeling binnen een jaar vóór faillietverklaring is verricht tussen gelieerde partijen. De rechtbank oordeelt echter (r.o. 4.3) dat de verrekening van de koopsom geen rechtshandeling is van de gefailleerde zelf, maar van de wederpartijen bij de koopovereenkomst (de gelieerde vennootschappen). Aan het vereiste van art. 42 Fw dat het moet gaan om een onverplichte rechtshandeling die de gefailleerde zelf heeft verricht, is hier niet voldaan zodat de transactie niet paulianeus is, aldus de rechtbank.

8. Tegen het oordeel van de rechtbank dat de verrekening zelf geen rechtshandeling van de gefailleerde is, valt mijns inziens weinig in te brengen. Verrekening is immers de uitoefening van een bevoegdheid en een rechtshandeling van de schuldenaar (art. 6:127 lid 1 BW). In casu zijn dat de wederpartijen van CM bij de koopovereenkomst (de gelieerde vennootschappen). Als aan de vereisten voor verrekening (art. 6:127 e.v. BW) is voldaan, valt ook niet in te zien waarom de koper toestemming van de verkoper ex art. 6:45 BW nodig zou hebben om de koopsom te verrekenen met een vordering van gelijke hoogte. Die verrekening zelf kon dus al niet meer

worden aangetast met art. 54 Fw (zie punt 2 en 3 hiervoor), maar kan ook niet worden aangetast met art. 42 Fw, omdat het geen rechtshandeling van de gefailleerde is maar van zijn wederpartij.

9. Duidelijk is echter wel dat het benadelende effect van de onderhavige transactie zit in de afspraak dat de koopsom niet wordt betaald in geld, maar middels verrekening. Daardoor is de opbrengst van de goederen niet ten goede gekomen aan de gezamenlijke schuldeisers van CM, maar slechts aan de gelieerde vennootschappen als kopers van de activa. Zelfs wanneer voor de activa een reële prijs was afgesproken (dat blijkt in dit geval niet duidelijk uit het vonnis), doet dat aan het benadelende effect ervan niet af. Vgl. HR 22 mei 1992, NJ 1992/526 (*Montana I*). Zonder de koopovereenkomst gevolgd door verrekening, zou de waarde van de goederen aan alle schuldeisers ten goede zijn gekomen. Vgl. HR 19 oktober 2001, «JOR» 2001/269, m.nt. NEDF (*Diepstraten/Gilhuis q.q.*). Wanneer uit de bedoeling van partijen blijkt dat onderdeel van de overeenkomst is dat de koopsom voor de te leveren goederen zou worden betaald middels verrekening, dan zou mijns inziens de koopovereenkomst zelf kunnen worden vernietigd. Als gevolg van het causale stelsel van art. 3:84 lid 1 BW zijn de activa dan achteraf gezien altijd eigendom gebleven van de gefailleerde (in dit geval CM) en kan de curator de goederen revindiceren (art. 5:2 BW). Daarnaast zou de wederpartij de verplichting krijgen om de goederen terug te geven aan de curator (art. 51 Fw). Zie voor een voorbeeld van een vergelijkbaar geval Hof 's-Hertogenbosch 17 maart 1999, «JOR» 1999/207. Uit het hierboven gepubliceerde vonnis blijkt dat de keuze van de curator om de koopovereenkomst zelf niet aan te tasten, was ingegeven door het feit dat hij geen behoefte had om de verkochte zaken terug in de boedel te krijgen (r.o. 4.2). In zulke gevallen zou in plaats van teruggave van de goederen (art. 51 Fw), ook aanspraak kunnen worden gemaakt op vergoeding van de waarde van de goederen in geld, omdat daarmee ook de benadeling van schuldeisers wordt opgeheven (R.J. de Weijers en D.G.J. Heems, *GS Faillissementswet*, art. 51 Fw, aant. 3). Zie voor voorbeelden van vergelijkbare gevallen waarin een curator deze route met succes bewandelde Rb. Dordrecht 3 januari 2001, «JOR» 2001/163 en Hof 's-Gravenhage 1 februari 2005, «JOR» 2005/197.

10. In de onderhavige casus lijkt het erop (de feiten zijn niet heel uitgebreid beschreven) dat er geen schriftelijke koopovereenkomst is gesloten, maar dat de goederen simpelweg door CM aan de gelieerde vennootschappen zijn geleverd, waarna CM de gelieerde vennootschappen een factuur heeft gezonden die vervolgens boekhoudkundig is verrekend met openstaande rekening-courantschulden van CM aan die gelieerde vennootschappen. Daardoor heeft de transactie ook veel weg van een inbetalinggeving (art. 6:45 BW). In economisch opzicht lijkt een inbetalinggeving zozeer op een verkoop gevolgd door verrekening, dat deze twee figuren in de jurisprudentie soms door elkaar worden gehaald. Zie hierover Faber in zijn noot bij Hof 's-Hertogenbosch 10 juni 2008, «JOR» 2009/19, punt 2. Zie over de nauwe verwantschap tussen beide ook R.J. de Weijts en D.G.J. Heems, *GS Faillissementswet*, art. 42 Fw, aant. 8.3.

11. Afhankelijk van de bedoeling van partijen (hiervan blijkt weinig uit het vonnis), zou hier dus ook sprake kunnen zijn van een inbetalinggeving. Het geven van toestemming in de zin art. 6:45 BW om af te wijken van de verschuldigde prestatie is een eenzijdige onverplichte rechtshandeling. Hetzelfde geldt mutatis mutandis voor de schuldenaar. Als de schuldenaar toestemming van de schuldeiser krijgt om een andere prestatie te verrichten dan de verschuldigde, en aldus *bevoegd* wordt om een andere prestatie te verrichten dan de verschuldigde, dan is hij nog altijd slechts *verplicht* om zijn oorspronkelijke verbintenis na te komen. Een inbetalinggeving is zowel aan de kant van de schuldenaar als aan de kant van de schuldeiser dus per definitie onverplicht, omdat daarbij wordt afgeweken van de oorspronkelijke verbintenis. Oftewel, “afsprake is afspraak”, afwijken is onverplicht. Zie HR 18 december 1992, *NJ* 1993/169 (*Kin/Emmerig q.q.*). Zie ook R.J. van der Weijden, *De faillissementspauliana* (diss. Nijmegen), Deventer: Kluwer 2012 p. 99, en Faber, *Verrekening* (diss. Nijmegen), Deventer: Kluwer 2005, nr. 332.

12. Indien uit de bedoeling van partijen zou blijken dat CM (al dan niet impliciet) van de gelieerde vennootschappen toestemming kreeg (in de zin van art. 6:45 BW) om haar rekening-courantschulden af te lossen door goederen te leveren, was zij hiertoe nog steeds niet *verplicht*. CM was immers slechts *verplicht* haar rekening-

courantschulden aan de gelieerde vennootschappen in geld te betalen (vide art. 6:140 BW). De gelieerde vennootschappen konden dus ook slechts aanspraak maken op betaling van dat saldo en niet op de levering van goederen.

Wanneer de inbetalinggeving wordt vernietigd op grond van art. 42 Fw, keren de goederen als gevolg van het causale stelsel van art. 3:84 lid 1 BW terug in de boedel. Ook in dit geval zou de wederpartij de verplichting krijgen om die goederen terug te geven aan de curator (art. 51 Fw) en zou ook aanspraak kunnen worden gemaakt op vergoeding van de waarde van de goederen in geld, omdat daarmee ook de benadeling van schuldeisers wordt opgeheven. Zie voor voorbeelden van vergelijkbare zaken waarin een curator deze route met succes bewandelde: Rb. Utrecht, 29 september 2010, «JOR» 2011/21; Rb. Leeuwarden 1 juli 2009, «JOR» 2010/25, m.nt. NEDF en Rb. 's-Hertogenbosch 17 juli 1998, «JOR» 1998/156.

13. Ik merk tot slot nog op dat een inbetalinggeving of verkoop gevolgd door verrekening die in het zicht van faillissement plaatsvindt, niet altijd benadelend hoeft te zijn voor de gezamenlijke schuldeisers van de gefailleerde. Dat zou bijvoorbeeld anders kunnen zijn wanneer de betreffende goederen waren verpand aan de wederpartij. In dat geval kon de wederpartij immers met voorrang – en in faillissement als separatist – aanspraak maken op de opbrengst van de verpande goederen, zodat geen sprake zal zijn van benadeling van schuldeisers. Zie voor een vergelijkbaar geval waarin dat speelde, Hof 's-Hertogenbosch 10 juni 2008, «JOR» 2009/19, m.nt. NEDF.

F. Ortiz Aldana,
advocaat en curator bij Dekker en Smits advocaten
te Rosmalen

22

Hoge Raad

26 oktober 2018, nr. 17/06098,

ECLI:NL:HR:2018:1988

(mr. Streefkerk, mr. Snijders, mr. Tanja-van

den Broek, mr. Kroeze, mr. Sieburgh)

(Concl. A-G Rank-Berenschot)

Noot prof. mr. S.C.J.J. Kortmann

Pluraliteitsvereiste bij faillietverklaring. Vorderingen van organen en onderdelen van de Staat die geen rechtspersoonlijkheid bezitten (zoals de Belastingdienst), gelden voor toepassing van de Faillissementswet als vorderingen van de Staat. Doel faillissement. Vordering van Belastingdienst kan niet als steunvordering dienen bij verzoek tot faillietverklaring door de Staat. Verwijzing naar HR 24 maart 2017, «JOR» 2017/183, m.nt. Van Eeden-Harskamp. Vervolg op Rb. Den Haag 27 juni 2017, «JOR» 2017/302, m.nt. Bosvelt.

[Fw art. 1, 6 lid 3; Awb art. 1:1 lid 4, 4:85 lid 1, 4:124; lw 1990 art. 3 lid 2; BW art. 2 lid 1]

De voor een faillietverklaring geldende eis dat summierlijk blijkt van een steunvordering, wordt gesteld omdat het faillissement ten doel heeft het vermogen van de schuldenaar te verdelen onder zijn gezamenlijke schuldeisers. Met dat doel strookt niet de faillietverklaring van iemand die slechts één schuldeiser heeft (zie HR 24 maart 2017, «JOR» 2017/183, m.nt. Van Eeden-Harskamp). Onder schuldeiser valt in de Faillissementswet te verstaan een natuurlijke persoon of een rechtspersoon. De Staat bezit rechtspersoonlijkheid (art. 2:1 lid BW). Organen en onderdelen van de Staat, waaronder tot de Staat behorende bestuursorganen, bezitten geen rechtspersoonlijkheid. De vermogensrechtelijke gevolgen van een handeling van zo'n orgaan of onderdeel treffen de Staat. Voor bestuursorganen is dit tot uitdrukking gebracht in art. 1:1 lid 4 Awb. Wettelijke bepalingen zoals bedoeld in art. 4:85 lid 1, onder a, Awb, waarin betalingen aan of door een bestuursorgaan zijn voorgeschreven, of een bepaling als art. 4:124 Awb die het bestuursorgaan de bevoegdheden geeft die een schuldeiser op grond van het privaatrecht heeft, dienen dan ook steeds te worden gelezen in samenhang met art. 1:1 lid 4 Awb. Uit het hiervoor overwogene volgt dat vorderingen van organen en onderdelen van de Staat die geen rechtspersoonlijkheid bezit-

ten, zoals de ontvanger en de Belastingdienst, voor de toepassing van de Faillissementswet hebben te gelden als vorderingen van één en dezelfde schuldeiser, de Staat. Er is geen grond om hierop een uitzondering te maken voor organen of onderdelen van de Staat die organisatorisch, budgettair of begrotingstechnisch in vergaande mate zelfstandig zijn. Blijkens hetgeen hiervoor is overwogen, volgt ten aanzien van een bestuursorgaan een dergelijke uitzondering niet uit art. 4:124 Awb. De omstandigheid dat art. 3 lid 2 lw 1990 de ontvanger procesbevoegdheid toekent met betrekking tot de door hem in te vorderen belastingschulden, brengt evenmin mee dat voor de toepassing van het pluraliteitsvereiste de ontvanger als één van de Staat te onderscheiden schuldeiser kan worden beschouwd. Uit het voorgaande volgt dat evenmin grond bestaat om te aanvaarden dat vorderingen van de ontvanger of de Belastingdienst als steunvordering kunnen dienen bij een faillissementsaanvraag van de Staat die betrekking heeft op het onvoldaan blijven van een vordering van een van zijn andere organen of onderdelen, hetgeen zou meebrengen dat de Staat steeds aan de hiervoor genoemde eis voldoet door bij een dergelijke aanvraag te verwijzen naar een vordering van de ontvanger op de schuldenaar. Beide vorderingen komen immers in vermogensrechtelijke zin aan de Staat toe.

De Staat der Nederlanden (Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid) te Den Haag,
verzoeker tot cassatie,
advocaat: mr. S.M. Kingma
tegen
X,
verweerster in cassatie,
niet verschenen.

Conclusie Advocaat-Generaal
(mr. Rank-Berenschot)

In deze faillissementszaak heeft de Minister van SZW aan verweerster (hierna: [verweerster]) een bestuurlijke boete opgelegd, op grond waarvan verzoeker tot cassatie (hierna: de Staat) heeft verzocht [verweerster] in staat van faillissement te verklaren. Centraal staat de vraag of voor de toepassing van het pluraliteitsvereiste een vordering van de Belastingdienst als steunvordering kan dienen.